

PODGORICA, 21. jun 2010. godine

DRŽAVNA IZBORNA KOMISIJA JE PRAVILNO POSTUPILA, KADA JE ODBACILA PRIGOVOR OPŠTINSKOG ODBORA BOŠNJAČKE STRANKE BIJELO POLJE, KAO NEDOZVOLJEN, JER RASPODJELA ODBORNIČKIH MANDATA NE PREDSTAVLJA POVREDU BIRAČKOG PRAVA U TOKU IZBORA U SMISLU ODREDBE ČLANA 10 ZAKONA O IZBORU ODBORNIKA I POSLANIKA, VEĆ SE RADI O PRIMJENI ZAKONA NADLEŽNE IZBORNE KOMISIJE U POSTUPKU RASPODJELE MANDATA, NAKON PROGLAŠENJA I OBJAVLJIVANJA KONAČNIH REZULTATA IZBORA.

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik dr Milan Marković i sudije - Miodrag Ilić, Miodrag Latković, Đole Sekulović, Desanka Lopičić i Fetija Međedović na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore i člana 32 tačka 10 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 64/08), na sjednici od 21. juna 2010. godine, donio je

ODLUKU

ODBIJA SE žalba Opštinskog odbora Bošnjačke stranke Bijelo Polje, podnijeta protiv Rješenja Državne izborne komisije Crne Gore, br. 188/2, od 18. juna 2010. godine.

OBRAZLOŽENJE

Opštinski odbor Bošnjačke stranke Bijelo Polje, podnio je blagovremenu žalbu protiv rješenja navedenog u izreci, kojim je odbačen njihov prigovor protiv Odluke Opštinske izborne komisije Bijelo Polje, od 16. juna 2010. godine, kojom je dodijeljen mandat odbornika Senadu Dlakiću, kao nedozvoljen.

U žalbi se, u suštini, ističe: da u prvostepenom postupku predstavniku podnosioca liste nije dozvoljeno da obrazloži svoju odluku, saglasno odredbi člana 96 stav 1 Zakona o izboru odbornika i poslanika, da je preostali mandat dodijeljen odlukom, shodno aktima podnosioca izborne liste Sijarić Rešadu, profesoru iz Bijelog Polja; da je Državna izborna komisija učinila bitnu povredu postupka jer se nije izjasnila o činjenicama na koje se osnovano ukazalo u prigovoru, odnosno da je prvostepenom odlukom pogrešno utvrđeno činjenično stanje; da je Senad Dlakić, kao predsjednik Opštinskog odbora Bošnjačke stranke Bijelo Polje zloupotrijebio pečat stranke i bez odluke nadležnog organa dostavio samo pismeni akt, a ne i odluku saglasno odredbi člana 98 stav 1 Zakona o izboru odbornika i poslanika, koja je stavljena van snage, kao i dostavljeni akt Opštinskoj izbornoj komisiji kojom je drugi mandat sa liste "Bošnjačke stranke" dodijeljen Rešadu Sijariću; da je pogrešan zaključak Državne izborne komisije da ona nije nadležna, od trenutka kada se objave konačni rezultati izbora, jer je prvostepena izborna komisija nadležna da o čitavom postupku sprovodi izborni postupak, i kod raspodjele mandata, kao i dopunskim izborima i dr. ; da u pravnom sistemu Crne Gore ne postoji ni jedan organ koji je zadužen za sprovođenje izbora, osim prvostepene komisije, Državne izborne komisije i Ustavnog suda i da Skupština opštine samo verifikuje mandate izabranim odbornicima, na osnovu izvještaja izborne komisije, a o verifikaciji mandata se ne glasa.

Ustavni sud je, nakon razmatranja osporenog Rješenja i priložene dokumentacije, utvrdio da žalba nije osnovana.

Osporenim rješenjem Državna izborna komisija, kao nedozvoljen, odbacila je prigovor Opštinskog odbora Bošnjačke stranke Bijelo Polje, podniet protiv Odluke Opštinske izborne komisije Bijelo Polje, od 16. juna 2010. godine, kojom je dodijeljen mandat odbornika Senadu Dlakiću.

U obrazloženju Rješenja navodi se da je Državna izborna komisija, uvidom u spise predmeta nesumnjivo našla da je Opštinska izborna komisija Bijelo Polje 7. juna 2010. godine, utvrdila i javno objavila Konačne rezultate izbora za izbor odbornika u Skupštinu opštine Bijelo Polje, održanih 23. maja 2010. godine, o čemu je sačinila odgovarajući Izvještaj U. br. 77/10, a da je izmjenama i dopunama tog izvještaja, od 16. juna 2010. godine U. br. 86/2010, između ostalog, obavijestila Skupštinu opštine Bijelo Polje da se preostali mandat Bošnjačke stranke rasporedi kandidatu Senadu Dlakiću; da po ocjeni Komisije, sama raspodjela mandata ne predstavlja povredu biračkog prava u toku izbora u smislu odredbe člana 10 Zakona o izboru odbornika i poslanika, već da se u konkretnom slučaju radi o primjeni zakona od strane Opštinske izborne komisije Bijelo Polje u postupku raspodjele mandata, nakon utvrđivanja i objavljivanja konačnih rezultata izbora za odbornike, zbog čega je podnijeti prigovor nedozvoljen.

Ustavom Crne Gore propisano je da pravo da bira i da bude biran ima državljanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori, da se biračko pravo ostvaruje na izborima, da je biračko pravo opšte i jednako i da su izbori slobodni i neposredni, a glasanje je tajno (član 45).

Zakonom o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 64/08), propisano je: da se postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor i da se žalba iz stava 1 ovog člana podnosi u roku od 24 časa od časa dostavljanja rješenja (član 76); da žalbu može podnijeti birač, kandidat za poslanika i odbornika i podnosilac izborne liste i da žalba sadrži razloge i dokaze o povredi prava u toku izbora (član 77) i da Ustavni sud odlučuje o žalbi iz člana 78 ovog zakona u roku od 48 časova od časa prijema žalbe (član 79).

Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02, 46/02 i 48/06) propisano je: da zaštitu biračkog prava obezbjeđuju izborne komisije, Ustavni sud Republike Crne Gore i nadležni sudovi (član 8); da biračko pravo, u smislu ovog zakona, obuhvata prava građana da biraju i da budu birani; da kandiduju i da budu kandidovani; da odlučuju o predloženim kandidatima i izbornim listama; da kandidatima javno postavljaju pitanja; da budu pravovremeno, istinito, potpuno i objektivno informisani o programima i aktivnostima podnosilaca izbornih lista i o kandidatima sa tih lista, kao i da raspolažu drugim pravima koja su predviđena ovim zakonom (član 10); da svaki birač, kandidat i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izbornoj komisiji zbog povrede biračkog prava u toku izbora, da se prigovor iz stava 1 ovog člana podnosi u roku od 72 časa od časa kada je donešena odluka, odnosno izvršena radnja i da se prigovor iz stava 1 ovog člana podnosi neposredno nadležnoj izbornoj komisiji (član 107); da se prigovor protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora podnosi opštinskoj izbornoj komisiji i da se prigovor protiv odluke, radnje ili propusta opštinske izborne komisije podnosi Republičkoj izbornoj komisiji (član 108); da nadležna izborna komisija donosi rješenje u roku od 24 časa od časa prijema prigovora i dostavlja ga podnosiocu prigovora (član 109) i da se protiv rješenja opštinske izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može izjaviti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji i da se protiv rješenja Republičke izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može izjaviti žalba Ustavnom sudu Republike Crne Gore (član 110).

Iz citiranih odredaba Ustava proizilazi da su Ustavom utvrđeni principi biračkog prava koji državljanima Crne Gore obezbjeđuju jednakost, opštost, tajnost i neposrednost glasanja pri izboru organa vlasti. Osim ovih principa Ustav ne uređuje način ostvarivanja biračkog prava, već obavezuje zakonodavca da poštuje navedena načela prilikom regulisanja ove materije.

Zakonom o izboru odbornika i poslanika, pored ostalog, uređen je način ostvarivanja biračkog prava u postupku izbora odbornika u skupštinu opštine, organi za sprovođenje izbora i zaštite biračkog prava. Zaštitu biračkog prava, saglasno odredbi člana 8 Zakona, obezbjeđuju izborne komisije, Ustavni sud Crne Gore i nadležni sudovi.

Iz odredaba Zakona o Ustavnom sudu i Zakona o izboru odbornika i poslanika proizilazi da u postupku zaštite biračkog prava birač, kandidat za poslanika i odbornika i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izbornoj komisiji, zbog povrede ovog prava u toku izbornog postupka, kao i da se protiv rješenja Državne izborne komisije, kojim je odbačen ili odbijen prigovor može izjaviti žalba Ustavnom sudu.

Saglasno navedenom, zakonski termin "u toku izbora", po ocjeni Ustavnog suda, predstavlja dio izbornog procesa koji se završava momentom objavljivanja konačnih rezultata, koji sadrže, pored ostalog, i podatke o broju mandata koje su dobile pojedine izborne liste, a raspodjela mandata na kandidate sa pojedine izborne liste je postupak koji se sprovodi tek nakon završenih i proglašenih izbora. Prema tome, raspodjela odborničkih mandata ne predstavlja povredu biračkog prava u toku izbora, u smislu odredbe člana 10. Zakona o izboru odbornika i poslanika, već se radi o primjeni zakona nadležne izborne komisije u postupku raspodjele mandata, nakon proglašenja i objavljivanja konačnih rezultata izbora. Stoga je, po ocjeni Ustavnog suda, Državna izborna komisija pravilno postupila kada je odbacila prigovor Opštinskog odbora Bošnjačke stranke Bijelo Polje, kao nedozvoljen. Pri tome nije prekoračila svoja ovlašćenja niti povrijedila biračko pravo podnosioca žalbe.

Na osnovu iznijetih razloga odlučeno je kao u izreci.

USTAVNI SUD CRNE GORE

PODGORICA, 21. jun 2010. godine